

Vergaderjaar 2021–2022

31 497

Passend onderwijs

Nr. 440

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR PRIMAIR EN VOORTGEZET ONDERWIJS

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 juli 2022

Zoals toegezegd in het Commissiedebat passend onderwijs op 30 maart (Kamerstuk 31 497, nr. 434), vindt u in deze brief het overzicht van de te verwachten wetsvoorstellen rondom passend onderwijs en de wijze van bundeling van de wetsvoorstellen. Ik licht ook de speerpunten voor komende periode via deze weg nog een keer schriftelijk toe en op welke manier ik daar komend jaar extra middelen voor zal inzetten. Tot slot zet ik nogmaals op een rij welke brieven in het kader van passend onderwijs u de komende maanden nog van mij ontvangt.

Prioriteiten

Ik zal me de komende periode focussen op een aantal zwaarwegende prioriteiten waarmee de meest kwetsbare leerlingen in het onderwijs beter worden geholpen. Daar is in de door het kabinet overgenomen gewijzigde motie van het lid Goudzwaard ook om gevraagd.¹ Ik wil dat leraren, ouders en leerlingen beter weten welke ondersteuning ze mogen verwachten op school en dat die ondersteuning steeds inclusiever wordt. Ik wil ook zorgen dat leerlingen in beeld zijn, dat specifieke groepen leerlingen die daarbij gebaat zijn makkelijker op andere plekken of op andere tijden kunnen leren en dat ze onderwijs krijgen dat te combineren is met hun zorgbehoefte.

Mijn prioriteiten zijn:

1. *Landelijke norm voor basisondersteuning*

Eind 2022 ligt er een norm voor drie ondersteuningsgebieden: dyslexie, hoogbegaafdheid en leergedrag. Hiermee zal al een belangrijk deel van de totale norm ingevoerd kunnen worden vanaf begin 2023. Ik verwacht dat we door deze aanpak, vanaf begin 2023 snelle stappen kunnen zetten naar een totale landelijke norm voor basisondersteuning.

¹ Kamerstuk 31 497, nr. 433.

2. *Versterken van de positie van ouders en leerlingen*
Leerlingen en ouders moeten kunnen meepraten over hun eigen ondersteuning en moeten beter worden geïnformeerd over de mogelijkheden voor het krijgen van passend onderwijs in de school en in de regio. In de zomer van 2022 breng ik hiervoor een wetsvoorstel in internetconsultatie (zie ook hieronder). Om de samenwerkingsverbanden te ondersteunen maak ik uit de middelen in het coalitieakkoord (Bijlage bij Kamerstuk 35 788, nr. 77) voor 2022 een eenmalig bedrag van € 15 miljoen vrij, zodat zij hun steunpunt samen met de ouders en leerlingen in hun regio kunnen opzetten en doorontwikkelen. De afspraken over het afbouwen van het bovenmatig eigen vermogen blijven onverkort gelden: in het najaar van 2022 zal ik, aan de hand van de nieuwe monitor afbouw reserves, opnieuw bekijken of de afbouw naar wens verloopt. De consequentie als dit niet het geval is, blijft een generieke korting op het budget van de samenwerkingsverbanden, eventueel met een onderscheid tussen po- en vo-samenwerkingsverbanden of gerichte interventies.
3. *Inclusiever onderwijs*
Met alle betrokkenen ben ik bezig met een routekaart, zodat daadwerkelijk volgende stappen gezet zullen worden naar inclusiever onderwijs in 2035. Het doel is dat leerlingen met en zonder ondersteuningsbehoeften vaker samen dicht bij huis naar dezelfde school kunnen, als het kan in dezelfde klas zitten en elkaar ontmoeten op het schoolplein. Ik stuur deze na de zomer naar uw Kamer.
4. *Aanpak verzuim en digitaal onderwijs*
In maart 2022 heb ik u geïnformeerd over de nieuwe verzuimaanpak, met als doel dat meer kinderen en jongeren naar school gaan en onderwijs volgen, al dan niet digitaal.² Kinderen en jongeren die niet aanwezig zijn worden sneller gezien en krijgen ondersteuning waar nodig. Ook hiervoor breng ik in de zomer van 2022 een wetsvoorstel in internetconsultatie (zie ook hieronder).
5. *Mogelijk maken onderwijszorgarrangementen*
Via het experiment onderwijszorgarrangementen, dat start op 1 januari 2023, komt er meer ruimte voor het combineren van onderwijs en zorg op andere locaties dan de school, ook met als doel om ze waar mogelijk nu al weer terug te geleiden naar het onderwijs.³ Met de lessen van het eerste jaar zal ik begin 2024 starten met een wetswijziging.
6. *Beter aanbod hoogbegaafdheid*
Voor de zomer ontvangt u een integraal plan van aanpak voor hoogbegaafde kinderen, inclusief lacunes en regelgeving. Ik ga daarbij ook in op de mogelijkheden voor het afwijken van de onderwijstijd, inzet van digitaal onderwijs en het delen van kennis tussen het onderwijs- en zorgdomein.
7. *Onafhankelijk toezicht voor samenwerkingsverbanden*
Begin 2023 breng ik een wetsvoorstel in internetconsultatie waarin wordt geregeld dat interne toezichthouders bij een samenwerkingsverband niet gelieerd zijn aan deelnemende schoolbesturen.

Inmiddels zijn de extra middelen voor de versnelling van de verbeteraanpak, waar de Kamer in november 2021 via motie van het lid Westerveld om heeft gevraagd,⁴ via de Voorjaarsnota beschikbaar gekomen. Deze middelen zijn komende jaren beschikbaar om een deel van de kosten te dekken die samenhangen met het versnellen van bovenstaande prioriteiten, zoals het verder ondersteunen van samenwerkingsverbanden, het aanpassen van de curricula van de lerarenoplei-

² Kamerstuk 26 695, nr. 138.

³ Kamerstuk, 31 497, nr. 436.

⁴ Kamerstuk 35 925 VIII, nr. 54.

dingen en hulp voor scholen om aan de landelijke norm voor basisondersteuning te voldoen. Ook zal de capaciteit bij OCW worden vergroot om de benodigde acties op te pakken.

Naast deze prioriteiten blijf ik ook inzetten op de volgende acties:

- Ik breng, in samenwerking met de lerarenopleidingen, in het najaar van 2022 in kaart welke kennis en kunde rondom passend onderwijs en inclusiever onderwijs in de opleiding moet worden aangeboden. Dit als onderdeel van de afspraak in het coalitieakkoord over de verbetering van de kwaliteit van de lerarenopleidingen, met daarbij aandacht voor onder andere passend onderwijs.
- In juni hebben alle basisscholen de handreiking «Helderheid rond passend onderwijs» ontvangen. Deze is ook online te vinden.⁵ Deze handreiking helpt het onderwijspersoneel om het goede gesprek te voeren over welke regels en ruimte er is om passend onderwijs goed in te vullen.
- Ten behoeve van hun ouder- en jeugdsteunpunt ontvangen alle samenwerkingsverbanden landelijke informatiesets voor ouders en leerlingen.⁶ Ook blijft de vliegende brigade samenwerkingsverbanden ondersteunen bij het opzetten van hun steunpunt.
- Ik ga door met het standaardiseren van de aanvragen voor de toelaatbaarheidsverklaring. Hierover wordt in de zomer geïnformeerd.
- Het monitoringsprogramma naar de afbouw van de reserves van samenwerkingsverbanden blijft lopen, op basis waarvan ik waar nodig kan bijsturen en ingrijpen. De Tweede Kamer ontvangt twee keer per jaar de voortgang.
- Als onderdeel van de afspraak uit het coalitieakkoord over de directe bekostiging van het praktijkonderwijs, zie ik op basis van de uitkomsten van het onderzoek van onderzoeksbureau KBA welke vervolgacties nodig zijn. Hierover ontvangt u voor de zomer een aparte brief.

De overige maatregelen uit de verbeteraanpak laat ik voorlopig liggen, totdat de hierboven genoemde prioriteiten en acties zijn afgerond. Het gaat bijvoorbeeld om de escalatieladder in de school, voorkomen van meldingen bij Veilig Thuis, het bindend maken van de uitspraken van de Geschillencommissie passend onderwijs en het vergroten van de transparantie over de beschikbare middelen in de school voor ondersteuning. Dit betekent overigens niet dat scholen en samenwerkingsverbanden geen stappen kunnen zetten: in de eerste voortgangsrapportage staan de acties genoemd die zij zelf kunnen ondernemen om passend onderwijs verder te verbeteren.⁷

Wetsvoorstellen passend onderwijs

Binnen de verbeteraanpak passend onderwijs zijn verschillende wetswijzigingen nodig. Zoals ik tijdens het debat heb aangegeven, wil ik hierin bundelen en versnellen. Dit ziet er als volgt uit:

A. *Aanpak verzuim*

Internetconsultatie zomer 2022, parlementaire behandeling vanaf eind 2022, beoogde inwerkingtreding 1 augustus 2023

⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2022/03/29/helderheid-rond-passend-onderwijs>.

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2022/04/25/wat-is-passend-onderwijs-informatie-voor-ouders---basisonderwijs>.

⁷ Kamerstuk 31 497, nr. 422.

In dit wetsvoorstel worden de wijzigingen samengevoegd zoals aangekondigd in de Kamerbrief over verzuimcijfers 2020–2021 en verzuimaanpak:⁸

- Betrekken van het onderwijskundig perspectief bij vrijstelling van de leerplicht op lichamelijke of psychische gronden (artikel 5 onder a);
 - Vereenvoudigde registratie van verzuim;
 - Inzage in verzuimgegevens door samenwerkingsverbanden.
- B. *Versterking positie ouders en leerlingen*
Internetconsultatie zomer 2022, parlementaire behandeling vanaf eind 2022, beoogde inwerkingtreding 1 augustus 2024
Dit voorstel is een bundel van verschillende wijzigingen voor ouders en leerlingen:
- Verankeren van hoorrecht voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte;
 - Het opnemen van het schoolondersteuningsprofiel in de schoolgids;
 - Het verplichten van een ouder- en jeugdsteunpunt bij elk samenwerkingsverband.
- C. *Governance passend onderwijs*
Internetconsultatie voorjaar 2023, beoogde inwerkingtreding 1 januari 2024
Met de verbeteraanpak passend onderwijs is ook het programma van eisen voor schoolbesturen en samenwerkingsverbanden meegestuurd. Veel van deze verantwoordelijkheden zijn al wettelijk vastgelegd; ik inventariseer deze zomer waarvoor dat nog meer nodig is. Onderdeel van het voorstel is in elk geval dat onafhankelijk toezicht voor samenwerkingsverbanden verplicht wordt.
- D. *Landelijke norm basisondersteuning*
Internetconsultatie voorjaar 2023, beoogde inwerkingtreding 1 augustus 2024
Begin 2023 stuur ik de invulling van de landelijke norm voor basisondersteuning voor drie ondersteuningsgebieden naar de Kamer en ga ik die ook wettelijk vastleggen.
- E. *Onderwijszorgarrangementen*
Internetconsultatie voorjaar 2024, beoogde inwerkingtreding 1 januari 2025
Parallel aan pilot onderwijszorgarrangementen, wordt binnen maximaal 1 jaar gestart met benodigde wetswijzigingen. Ik zal de Kamer hierover op de hoogte houden.

Brieven over passend onderwijs

Deze zomer ontvangt u van mij in het kader van passend onderwijs nog verdere informatie over de volgende onderwerpen:

- Een brief over de verdere aanpak van verzuim, met daarin mijn eerste ideeën over de digitale school voor leerlingen die geen voltijds onderwijs kunnen volgen;
- Een reactie op de brief van het Leerlingenbelang voortgezet speciaal onderwijs (LBVSO) over de manier waarop het belang van de leerlingen wordt meegenomen bij het uitwerken van de verbeteraanpak passend onderwijs;
- Een reactie op het onderzoek van KBA naar het praktijkonderwijs, waarin ik zal aangeven op welke manier ik de afspraak uit het regeerakkoord over directe bekostiging zal uitvoeren;
- Een reactie op de brandbrief over hoogbegaafdheid, met daarbij een aantal contouren voor een visie op hoogbegaafdheid en een plan van

⁸ Kamerstuk 26 695, nr. 138.

- aanpak voor hoe ik die gezamenlijk met partijen uit het veld de komende periode nader uit zal werken;
- Een stand van zaken rondom de Samen naar Schoolklassen en de mogelijkheid om die een plek te geven binnen bestaande en komende experimenten (onderdeel van de verzamelbrief rondom het funderend onderwijs);
 - Mijn plan van aanpak om passend onderwijs een plek te geven in de lerarenopleidingen, in samenwerking met de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (onderdeel van de brief over het lerarenbeleid).

Tot slot krijgt u eind 2022 een nieuwe voortgangsrapportage over de verbeteraanpak passend onderwijs.

De Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs,
A.D. Wiersma